

Справа № 991/10154/25
Провадження 2-а/991/14/25

ВИЩИЙ АНТИКОРУПЦІЙНИЙ СУД

Р І Ш Е Н Н Я ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

27 жовтня 2025 року

м. Київ

Вищий антикорупційний суд колегією суддів у складі:

головуючої - судді Задорожної Л.І.,

суддів - Чернової О.В., Шкодін Я.В.,

за участю секретаря судового засідання Ярмолюк М.І.,

учасників:

представників позивача Міністерства юстиції України - Гречки А.О., Сербін І.І., розглянувши у відкритому судовому засіданні у залі судових засідань у м. Києві адміністративну справу за позовом Міністерства юстиції України (адреса: 01001, м. Київ, вул. Городецького 13, код ЄДРПОУ 00015622) до

Відкритого акціонерного товариства «Гомсельмаш» (адреса: 246004, Республіка Білорусь, Гомельська область, м. Гомель, вулиця Шосейна, 41, обліковий номер платника податків 400051757)

треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору, на стороні відповідача:

Відкрите акціонерне товариство «Гомельський радіозавод» (адреса: 246012, Республіка Білорусь, Гомельська область, м. Гомель, вулиця Об'їзна, 9, обліковий номер платника податків 400069535),

Товариство з обмеженою відповідальністю «Торговий дім «Гомсельмаш-Україна» (адреса: 04073, м. Київ, вулиця Семена Скляренка, будинок 9, офіс 402, код ЄДРПОУ 39186239),

Товариство з обмеженою відповідальністю «Торговий дім МТЗ-Беларус-Україна» (адреса: 56663, Миколаївська область, Новоодеський район, с. Костянтинівка, вулиця Миколаївська, будинок 4, код ЄДРПОУ 35723464),

Товариство з обмеженою відповідальністю «ПРОМІНЬ-ЮГ» (адреса: 65006, Одеська область, м. Одеса, вулиця Дальницька, будинок 47, код ЄДРПОУ 38437736),

Товариство з обмеженою відповідальністю Торгівельно-фінансова компанія «РЮГЕН» (адреса: 65005, Одеська область, м. Одеса, вулиця Дальницька, будинок 47, код ЄДРПОУ 31829820),

про застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 [статті 4 Закону України «Про санкції»](#),

установив:

I. Зміст позовних вимог та їх обґрунтування

01.10.2025 до Вищого антикорупційного суду надійшла позовна заява Міністерства юстиції України (далі - позивач) до Відкритого акціонерного товариства «Гомсельмаш» (далі - відповідач, ВАТ «Гомсельмаш»). Посилаючись на наявність підстав, передбачених [ст. 5-1 Закону України «Про санкції»](#), позивач просить застосувати до відповідача санкцію, передбачену п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 Закону України «Про санкції»](#), та стягнути в дохід держави активи, якими володіє ця юридична особа. Під час відкриття провадження судом залучено третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору, на стороні відповідача: Відкрите акціонерне товариство «Гомельський радіозавод» (далі - ВАТ «Гомельський радіозавод»), Товариство з обмеженою відповідальністю «Торговий дім «Гомсельмаш-Україна» (далі - ТОВ «Торговий дім «Гомсельмаш-Україна»), Товариство з обмеженою відповідальністю «Торговий дім МТЗ-Беларус-Україна» (далі - ТОВ «Торговий дім МТЗ-Беларус-Україна»), Товариство з обмеженою відповідальністю «ПРОМІНЬ-ЮГ» (далі - ТОВ «ПРОМІНЬ-ЮГ»), Товариство з обмеженою відповідальністю Торгівельно-фінансова компанія «РЮГЕН» (далі - ТОВ Торгівельно-фінансова компанія «РЮГЕН»).

Позивач просить застосувати до ВАТ «Гомсельмаш» санкцію, передбачену п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 Закону України «Про санкції»](#) та стягнути в дохід держави активи, а саме:

- 100 % частки в статутному капіталі ТОВ «Торговий дім «Гомсельмаш-Україна» (адреса: 04073, м. Київ, вул. Семена Скляренка, буд. 9, офіс 402; код ЄДРПОУ 39186239);
- 12,86 % частки в статутному капіталі ТОВ «Торговий дім МТЗ-Беларус-Україна» (адреса: 56663, Миколаївська обл., Новоодеський р-н, с. Костянтинівка, вул. Миколаївська, буд. 4; код ЄДРПОУ 35723464);
- 50% частки в статутному капіталі ТОВ «ПРОМІНЬ-ЮГ» (адреса: 65006, Одеська обл., м. Одеса, вул. Дальницька, буд. 47, код ЄДРПОУ 38437736), яка належить ВАТ «Гомельський радіозавод», правонаступником якого є ВАТ «Гомсельмаш».
- майнові права на торговельні марки, які належать ВАТ «Гомсельмаш» та засвідчуються такими міжнародними свідоцтвами на торговельні марки: свідоцтво № 1651183, свідоцтво № 1651182, свідоцтво № 1650987, свідоцтво № 983154, свідоцтво № 940443.

Рішенням Ради національної безпеки і оборони України від 12.05.2023 «Про застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)», яке введено в дію [Указом Президента України від 12.05.2023 № 277/2023](#) стосовно ВАТ «Гомсельмаш» (Открытое

акционерное общество «Гомсельмаш», Open Joint-Stock Company «Gomselmash»), відомості згідно з Єдиним державним реєстром юридичних осіб та індивідуальних підприємців Республіки Білорусь: обліковий номер платника - 400051757, застосовано санкцію у вигляді блокування активів строком на 10 років, до 12.05.2033 (згідно витягу з Державного реєстру санкцій від 29.09.2025, порядковий номер - 166).

Також, санкцію у виді блокування активів, зазначеним вище рішенням Ради національної безпеки і оборони України було застосовано до ВАТ «Гомельський радіозавод» (Открытое акционерное общество «Гомельский радиозавод», Open Joint-Stock Company «Gomel Radio Plant»), відомості про яке, згідно з Єдиним державним реєстром юридичних осіб та індивідуальних підприємців Республіки Білорусь: обліковий номер платника - 400069535 (згідно витягу з Державного реєстру санкцій від 29.09.2025, порядковий номер - 154).

На підставі Положення про внесення змін до Закону про спеціальні економічні заходи (Білорусь): SOR/2024-167 від 08.08.2023 урядом Канади застосовано спеціальні економічні заходи до ВАТ «Гомсельмаш» (пункт № 75) . Міністерством закордонних справ, Співдружності та розвитку Великої Британії затверджено зміни до Консолідованого санкційного списку від 08.08.2023 та додано до глави «Юридичні особи» також ВАТ «Гомельський радіозавод» (під номером 27).

ВАТ «Гомсельмаш» (відповідач) є одним з провідних підприємств Республіки Білорусь в галузі сільськогосподарського машинобудування, засноване в 1930 році. Підприємство спеціалізується на виробництві зернозбиральних, кормозбиральних, картоплюзбиральних комбайнів та іншої техніки для аграрного сектора. У 2005 році було створено виробничий холдинг «ГОМСЕЛЬМАШ», до складу якого увійшли підприємства, що забезпечують повний цикл виробництва сільськогосподарської техніки.

Із інформації, розміщеної на вебсайті Міністерства промисловості Республіки Білорусь, вбачається, що ВАТ «Гомсельмаш» включене до переліку акціонерних товариств із державною часткою в статутному капіталі, корпоративними правами в яких управляє Міністерство промисловості Республіки Білорусь. З огляду на дані, наведені в річному звіті за 2021, управляюча компанія холдингу «ГОСМЕЛЬМАШ» - ВАТ «Гомсельмаш» перебуває в державній власності, а саме 100% акцій компанії належать до республіканської (державної) власності. Отже, ВАТ «Гомсельмаш» є державним акціонерним товариством, оскільки перебуває в управлінні Міністерства промисловості Республіки Білорусь, яке від імені держави здійснює контроль за діяльністю підприємства.

Позовні вимоги обґрунтовані тим, що Службою безпеки України здійснюється досудове розслідування у кримінальному провадженні № 42022000000000480 від 20.04.2022 за ознаками вчинення кримінальних правопорушень, передбачених ч. 1 ст. [113](#), ч. 2 ст. [258-5](#) ч. 3 ст. [110-2](#), ч. 2 ст. [436-2](#), ч. 2 ст. [364](#), ч. 2 ст. [110](#) та ч. 4 ст. [110-2 КК України](#) відносно ВАТ «Гомельський радіозавод» та ВАТ «Гомсельмаш».

Інформація не підлягає розголошенню в загальному доступі відповідно до [статті 7 Закону України "Про доступ до судових рішень"](#)

Таким чином, налагодження співпраці у військовій сфері між Республікою Білорусь та Ісламською Республікою Іран під час воєнної агресії російської федерації проти України, а також одночасне активне військове співробітництво російської федерації з Іраном дають підстави вважати, що підприємства військово-промислового комплексу Білорусі були залучені до надання допомоги у веденні війни російською федерацією проти України шляхом участі у виробничому циклі військово-промислового комплексу російської федерації. ВАТ «Гомсельмаш» перебуває в державній власності Республіки Білорусь, через яке держава реалізує свою політику з використанням військово-технічної бази приєднаного ВАТ «Гомельський радіозавод». Із статті інтернет-видання від 30.07.2024 вбачається, що на параді в м. Мінську було продемонстровано безпілотний літальний апарат «Герань - 2», який був заявлений як власна розробка. З відкритих інформаційних джерел відомо, що російська федерація регулярно використовує БПЛА «Герань - 2» для здійснення ударів по цивільній інфраструктурі в Україні.

Додатково про залученість відповідача ВАТ «Гомсельмаш» до військово-промислового виробництва свідчить інформація, розміщена на вебсайті Державного військово-промислового комітету Республіки Білорусь. У статті щодо засідання Комісії з економічних питань при Економічній раді країн СНД від 21.02.2024 зазначено, що представник Держвійськпрому Республіки Білорусь доповідав про реалізацію плану розвитку радіонавігації держав - учасниць СНД на 2019 - 2024 роки, зокрема щодо впровадження елементів системи точного землеробства. Зокрема, ВАТ «Пеленг» спільно з ВАТ «Гомсельмаш» проведено випробування автоматичних систем водіння комбайнів з використанням сигналів супутникових навігаційних систем. При цьому, на вебсайті ВАТ «Пеленг» відсутні відомості про залучення підприємства до виробництва чи ремонту цивільної техніки, що може свідчити про використання ВАТ «Гомсельмаш» навігаційних технологій у межах виготовлення чи ремонту військової техніки для потреб військово-промислового комплексу Республіки Білорусь.

Окрім цього, 19.01.2025 на вебсайті «BELPOL» опубліковано розслідування, у якому зазначено, що низка білоруських державних підприємств (у т. ч. відповідач ВАТ «Гомсельмаш») залучені до виробництва компонентів для російських боєприпасів, зокрема для реактивних систем залпового вогню «Град». Також, у публікації згадується Відкрите акціонерне товариство «Мінський тракторний завод», яке бере участь у виготовленні комплектуючих деталей. У розслідуванні зазначено, що, зокрема, відповідач ВАТ «Гомсельмаш» здійснює фарбування, механічну та хімічну обробку деталей, а ВАТ «Гомельський завод лиття і нормалей», що входить до складу холдингу «ГОМСЕЛЬМАШ», виконує гальванічну обробку деталей на замовлення ВАТ «БАЗтьюб». Ці дані свідчать про активну участь білоруських державних підприємств у підтримці російської військової агресії проти України, зокрема

шляхом виробництва ВАТ «Гомсельмаш» через підконтрольні підприємства комплектуючих для боєприпасів, які виготовляються на замовлення військово-промислового комплексу російської федерації.

До 01.04.2024 до складу холдингу «ГОМСЕЛЬМАШ» входило ВАТ «Гомельський радіозавод», яке було приєднано до ВАТ «Гомсельмаш» із переданням усіх потужностей. ВАТ «Гомельський радіозавод» спеціалізувалося на розробці та виробництві радіоелектронної апаратури для різних галузей промисловості, включаючи оборонний сектор. Так, рішенням позачергового загального зібрання акціонерів від 21.12.2022 № 480 вирішено питання з приводу приєднання ВАТ «Гомельський радіозавод» до ВАТ «Гомсельмаш». Після чого ВАТ «Гомельський радіозавод» стало філією ВАТ «Гомсельмаш» та змінило назву на «Завод металоконструкцій «Вимпел»». За даними державного реєстру платників Республіки Білорусь, станом на 01.06.2023 «Завод металоконструкцій «Вимпел»» було реорганізоване, а 01.04.2024 внесено запис про ліквідацію філії. На базі реорганізованого підприємства було створено філіал «Завод металоконструкцій «Вимпел»», який не мав статусу юридичної особи, діяв від імені та в інтересах відповідача - керуючої компанії холдингу «ГОМСЕЛЬМАШ». Тобто, ВАТ «Гомельський радіозавод» було реорганізовано шляхом приєднання до ВАТ «Гомсельмаш», що свідчить про припинення існування юридичної особи ВАТ «Гомельський радіозавод» та перехід всіх прав (у т. ч. права власності на активи) та обов'язків до відповідача. З відомостей вебсайту підприємства відомо, що ВАТ «Гомельський радіозавод» було засноване з метою виробництва радіолокаційних систем для потреб Міністерства оборони Республіки Білорусь та здійснювало капітальний ремонт зенітно-ракетних, артилерійських та радіолокаційних систем.

16.10.2017 на вебсайті видання опубліковано матеріал, у якому зазначено, що ВАТ «Гомельський радіозавод» відігравав важливу роль в розробці і виготовленні антен для радіолокаційної станції системи попередження про ракетний напад, систем контролю космічного простору. Відповідно до статті вебсайту від 17.06.2024 з назвою *«Баку - один из ключевых военных партнеров Минска: по следам рассекреченных документов»*, ВАТ «Гомельський радіозавод» у 2021-2022 роках був залучений до військово-промислового виробництва. На думку позивача, ВАТ «Гомельський радіозавод», який входить до холдингу «ГОМСЕЛЬМАШ», є частиною військово-промислового комплексу Білорусі та підтримує ділові зв'язки з підприємствами військово-промислового комплексу російської федерації. Діяльність вказаних підприємств спрямована на виконання замовлень, пов'язаних із вдосконаленням, постачанням та ремонтом компонентів військової техніки для потреб збройних сил російської федерації, що свідчить про сприяння зміцненню та підтримці військового потенціалу держави-агресора у контексті збройної агресії проти України. З огляду на викладене, такі дії відповідача можуть підпадати під ознаки забезпечення ремонту військової техніки для здійснення збройної агресії проти України та визначені абз. 4 пп. «а» п. 2 ч. 1 [ст. 5-1 Закону України «Про санкції»](#), що є підставою для застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 ст. 4 Закону.

Як зазначалося вище, ВАТ «Гомсельмаш» перебуває у державній власності. 22.09.2024 відбулася зустріч між представниками ВАТ «Гомсельмаш» та представниками окупаційної адміністрації у тимчасово окупованому м. Мелітополь Запорізької області. Під час зустрічі обговорювалися питання двостороннього постачання комплектуючих для сільськогосподарської техніки та можливість закупівлі комбайнів холдингу «ГОМСЕЛЬМАШ». З огляду на викладене, представники ВАТ «Гомсельмаш» здійснили перетин державного кордону України через незаконні пункти пропуску, контрольовані окупаційними військами з метою налагодження ділових відносин з представниками окупаційної адміністрації на території тимчасово окупованої Запорізької області. Дії представників ВАТ «Гомсельмаш» можуть бути спрямовані на визнання законною окупацію російською федерацією частини території України та налагодження торгівельних відносин із квазідержавним утворенням, що суперечить нормам міжнародного права та порушує територіальну цілісність і суверенітет України. Позивач вважає, що такі дії відповідача можуть підпадати під ознаки незабезпечення дотримання встановлених правил пересування та/або перетину державного кордону України, що є підставою, передбаченою абз. 5 пп. «а» п. 2 ч. 1 [ст. 5-1 Закону України «Про санкції»](#), для застосування санкції.

Крім того, з відомостей вебсайту вбачається, що ВАТ «Гомсельмаш» володіє 51% частки в статутному капіталі Акціонерного товариства «Брянськсельмаш». Таким чином, відповідач володіє контрольним пакетом акцій і фактично здійснює контроль над діяльністю АТ «Брянськсельмаш». На офіційному вебсайті АТ «Брянськсельмаш» розміщено інформацію про виставку під назвою «День поля - 2017», яка відбулась 09.06.2017 на території тимчасово окупованої АР Крим, де офіційний дилер «ООО ГД «КРЫМ АГРО» представив зернозбиральний комбайн виробництва АТ «Брянськсельмаш». Додатковим доказом того, що АТ «Брянськсельмаш» здійснює поставки комбайнів на територію анексованого АР Крим, може свідчити інформація з вебсайту уряду Брянської області від 12.04.2019. Отже, АТ «Брянськсельмаш» щонайменше з 2017 року може забезпечувати поставку сільськогосподарської техніки на територію тимчасово окупованої АР Крим. На сайті Міністерства сільськогосподарства Республіки Крим зазначено, що в 2022-2023 роках територія АР Крим увійшла в ТОП-10 регіонів рф по кількості поставленої АО «Росагролизинг» сільськогосподарської техніки, основним виробником якої є АТ «Брянськсельмаш».

У соціальній мережі «Instagram» на офіційній сторінці АТ «Брянськсельмаш» 23.11.2022 опубліковано допис про підписання угоди між АТ «Брянськсельмаш» та так званою «днр» про співпрацю. Тобто, вже під час триваючої з 2014 року збройної агресії рф проти України АТ «Брянськсельмаш», яке підконтрольне ВАТ «Гомсельмаш», налагодило торгівлю на тимчасово окупованих територіях АР Крим та частини Донецької області. Таким чином, вищевказані дії свідчать про фактичне визнання відповідачем правосуб'єктності окупованих територій, зокрема АР Крим, Запорізької області та Донецької області та сприяння збройній агресії проти України, окупації/анексії території, яка відповідно до [Конституції](#)

України входить до складу України. Окрім того, АТ «Брянськсельмаш» надавало гуманітарну допомогу учасниками так званої «спеціальної військової операції», що підтверджується публікаціями від 30.11.2022, 24.07.2024 у соціальних мережах «Instagram», «Вконтакте». Ураховуючи, що контрольний пакет акцій АТ «Брянськсельмаш» належить ВАТ «Гомсельмаш», ці обставини можуть бути розцінені як фактичне сприяння агресії РФ проти України, а саме матеріально-технічне забезпечення діяльності держави-агресора, пов'язаної зі збройною агресією проти України чи окупацією/анексією її територій, що відповідно пп. «б» п. 2 ч. 1 ст. 5-1 Закону, є підставами для застосування санкції.

З інформації, що міститься в Консолідованому фінансовому звіті станом на 31.12.2021, ВАТ «Гомсельмаш» належить 90% частки в статутному капіталі ТОВ «Торговий дім «Гомсельмаш-Сибір». У 2023 році ТОВ «ТД Гомсельмаш-Сибір» та АТ «Брянськсельмаш» разом сплатили до державного бюджету російської федерації 541 565 000 російських рублів (еквівалентно 235 109 613, 45 грн), що перевищує встановлену Законом України «Про санкції» суму у розмірі 40 мільйонів гривень для юридичної особи. У той же час, у 2024 році загальна сума сплачених податків до держбюджету російської федерації ТОВ «ТД Гомсельмаш-Сибір» та АТ «Брянськсельмаш» становить 35 901 000 російських рублів (еквівалентно 15 448 200, 30 грн). Отже, у позивача існують підстави вважати, що компаніями, якими володіє відповідач, ВАТ «Гомсельмаш» фінансує діяльність держави-агресора, пов'язаної зі збройною агресією проти України чи окупацією/анексією її територій шляхом сплати податків, зборів до державного бюджету держави-агресора.

Враховуючи викладене, дії відповідача ВАТ «Гомсельмаш» свідчать про наявність підстав для застосування санкції у виді стягнення активів у дохід держави на підставі п. 2 ч. 1 ст. 5-1 Закону України «Про санкції», а саме:

- відповідно до абз. 5 пп. «а», відповідач сприяв збройній агресії проти України, а також окупації/анексії її території шляхом забезпечення ремонту засобів і знарядь, що використовуються у збройній агресії проти України;
- відповідно до абз. 4 пп. «а», представники відповідача здійснили перетин державного кордону України через незаконні пункти пропуску з метою налагодження ділових контактів із представниками окупаційної адміністрації;
- відповідно до пп. «б», відповідач опосередковано через підконтрольні компанії вчинив дії, які сприяли фінансуванню та матеріально-технічному забезпеченню діяльності держави-агресора, зокрема шляхом сплати податків до її державного бюджету та надання благодійної допомоги на користь військовослужбовців держави-агресора, які особисто беруть участь у збройній агресії проти України.

II. Клопотання учасників справи та процесуальні дії у справі

01.10.2025 до Вищого антикорупційного суду надійшла позовна заява Міністерства юстиції України до ВАТ «Гомсельмаш». Разом із позовною заявою 01.10.2025 до суду подано заяву про забезпечення позову.

Згідно з протоколом автоматизованого розподілу судової справи між суддями від 01.10.2025 для розгляду адміністративного позову визначено колегію суддів у складі: головуєчого судді - Ткаченка О.В., суддів - Крикливої Т.Г. та Чернової

О.В. На підставі розпорядження керівника апарату Вищого антикорупційного суду Крикливенка Б. від 02.10.2025 призначено повторний автоматизований розподіл справи № 991/10154/25 (провадження № 2-а/991/14/25) з метою зміни головуєчого судді колегії Ткаченка О.В.

Відповідно до протоколу повторного автоматизованого розподілу судової справи між суддями від 02.10.2025 головуєчою суддею у справі визначено Задорожну Л.І.

На підставі розпорядження керівника апарату Вищого антикорупційного суду Крикливенка Б. від 03.10.2025 призначено повторний автоматизований розподіл справи № 991/10154/25 (провадження № 2-а/991/14/25) з метою заміни судді-члена колегії Крикливої Т.Г. Відповідно до протоколу повторного автоматизованого розподілу судової справи між суддями від 03.10.2025 суддю Крикливу Т.Г. замінено на суддю Шкодін Я.В. Таким чином, для розгляду судової справи сформовано колегію суддів у складі: головуєчої судді Задорожної Л.І., суддів: Чернової О.В. та Шкодін Я.В.

Ухвалою Вищого антикорупційного суду від 03.10.2025 прийнято до розгляду позовну заяву Міністерства юстиції України до ВАТ «Гомсельмаш» про застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 Закону України «Про санкції»](#), відкрито провадження у справі та призначено її до розгляду на 27.10.2025. Залучено в якості третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог на предмет спору, на стороні відповідача: ВАТ «Гомельський радіозавод», ТОВ «Торговий дім «Гомсельмаш-Україна», ТОВ «Торговий дім МТЗ-Беларус-Україна», ТОВ «ПРОМІНЬ-ЮГ», ТОВ Торгівельно-фінансова компанія «РЮГЕН». Також, встановлено ВАТ «Гомсельмаш», щодо якого ставиться питання про застосування санкції, п'ятиденний строк із дня одержання позовної заяви для подання відзиву на позовну заяву, який має відповідати вимогам [ст. 162 КАС України](#). Крім того, запропоновано третім особам, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору на стороні відповідача надати пояснення, які мають відповідати вимогам [ст. 165 КАС України](#), та докази не пізніше дня судового розгляду (27.10.2025).

Ухвалою Вищого антикорупційного суду від 13.10.2025 частково задоволено заяву Міністерства юстиції України про забезпечення позову у справі за позовом Міністерства юстиції України до ВАТ «Гомсельмаш», (1) заборонено державним реєстраторам вчинення реєстраційних дій прямо передбачених [Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань»](#) щодо: 100 % частки в статутному капіталі ТОВ «Торговий дім «Гомсельмаш-Україна», 12,86 % частки в статутному капіталі ТОВ «Торговий дім МТЗ-Беларус-Україна», які належать ВАТ «Гомсельмаш», 50% частки в статутному капіталі ТОВ «ПРОМІНЬ-ЮГ», яка належать ВАТ «Гомельський радіозавод», правонаступником якого є ВАТ «Гомсельмаш»; (2) заборонено державній організації «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій» (УКРНОІВІ) здійснювати перереєстрацію об'єктів прав інтелектуальної власності та прав на знаки для товарів та послуг, а саме: майнові права на торговельні марки, які належать ВАТ

«Гомсельмаш» та засвідчуються такими міжнародними свідоцтвами на торгівельні марки: свідоцтво № 1651183; свідоцтво № 1651182; свідоцтво № 1650987; свідоцтво № 983154; свідоцтво № 940443.

14.10.2025 від представника позивача Гречки А.О. надійшло клопотання про трансляцію судового засідання (Вх. 47251/25).

15.10.2025 через електронний кабінет Єдиної судової інформаційно-комунікаційної системи від представника позивача Гречки А.О. надійшло клопотання про долучення до матеріалів позовної заяви: повідомлення, розміщеного 03.10.2025 о 17:27 на офіційному вебсайті Міністерства юстиції України щодо подачі Міністерством юстиції України до Вищого антикорупційного суду позовної заяви про застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 Закону України «Про санкції»](#) до ВАТ «Гомсельмаш»; роздруківки з вебсайту « <https://mail.google.com>» стосовно направлення позовної заяви з додатками на електронну пошту ВАТ «Гомсельмаш» (Вх. 47701/25).

III. Порядок та межі судового розгляду, щодо форми адміністративного судочинства та дотримання строків звернення до суду із позовною заявою Вищий антикорупційний суд вирішує адміністративні справи щодо застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 Закону України «Про санкції»](#), як суд першої інстанції (згідно ч. 5 [ст. 22 КАС України](#)). Відповідно до ч. 2 [ст. 5-1 Закону України «Про санкції»](#) за наявності підстав та умов, зазначених у ч. 1 цієї статті, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері стягнення в дохід держави активів осіб, щодо яких застосовано санкції, звертається до Вищого антикорупційного суду з позовною заявою про застосування до відповідної фізичної або юридичної особи санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 цього Закону](#), у порядку, визначеному [Кодексом адміністративного судочинства України](#). На підставі вищенаведеного, ця позовна заява підлягає розгляду за правилами адміністративного судочинства та підсудна Вищому антикорупційному суду.

У зв'язку із військовою агресією російської федерації проти України [Указом Президента України № 64/2022 від 24.02.2022](#) в Україні введено воєнний стан, дія якого неодноразово продовжувалася. На момент подачі позову, [Указом Президента України № 478/2025 від 14.07.2025](#), продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05:30 07.08.2025 строком на 90 діб (тобто до 05.11.2025).

З огляду на зазначене, Суд дійшов висновку, що адміністративний позов подано до Вищого антикорупційного суду із дотриманням строків та умови звернення з позовною заявою.

IV. Позиції учасників справи

Представники позивача Гречка А.О. та Сербін І.І. підтримали позовні вимоги з підстав, наведених у позовній заяві, просили задовольнити позов у повному обсязі.

Відповідач, треті особи (ВАТ «Гомельський радіозавод», ТОВ «Торговий дім «Гомсельмаш-Україна», ТОВ «Торговий дім МТЗ-Беларус-Україна», ТОВ «ПРОМІНЬ-ЮГ», ТОВ Торгівельно-фінансова компанія «РЮГЕН») та їх представники у судові засідання не з'явилися. До суду від відповідача не

надійшов відзив, а від третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог на стороні відповідача, не надійшло пояснень по суті позову.

Відповідно до положень ч. 3 ст. [268](#), ч. 5 ст. [283-1 КАС України](#), неприбуття в судові засідання учасника справи та його представника, належним чином повідомленого про дату, час та місце розгляду справи (відповідно до [ст. 268 КАС України](#)), не перешкоджає розгляду справи в суді першої інстанції та не може бути підставою для зупинення строків її розгляду, відкладення засідання на інший час чи дату або оголошення перерви в судовому засіданні.

Вирішуючи питання щодо можливості розгляду справи за відсутності відповідача, третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору, на стороні відповідача (ВАТ «Гомельський радіозавод», ТОВ «Торговий дім «Гомсельмаш-Україна», ТОВ «Торговий дім МТЗ-Беларус-Україна», ТОВ «ПРОМІНЬ-ЮГ», ТОВ Торгівельно-фінансова компанія «РЮГЕН») та їх представників Суд зазначає про таке.

Норми ч. 1, 2 [ст. 268 КАС України](#) у справах, визначених [ст. 283-1 цього Кодексу](#), щодо подання позовної заяви та про дату, час і місце розгляду справи суд негайно повідомляє відповідача та інших учасників справи шляхом направлення тексту повістки до електронного кабінету, а за його відсутності - кур'єром або за відомими суду номером телефону, факсу, електронною поштою чи іншим технічним засобом зв'язку. Учасник справи вважається повідомленим належним чином про дату, час та місце розгляду справи, визначеної ч. 1 цієї статті, з моменту направлення такого повідомлення працівником суду, про що останній робить відмітку у матеріалах справи, та (або) з моменту оприлюднення судом на вебпорталі судової влади України відповідної ухвали про відкриття провадження у справі, дату, час та місце судового розгляду.

Враховуючи наведені положення, відповідач ВАТ «Гомсельмаш» та треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмету спору на стороні відповідача (ВАТ «Гомельський радіозавод», ТОВ «Торговий дім «Гомсельмаш-Україна», ТОВ «Торговий дім МТЗ-Беларус-Україна», ТОВ «ПРОМІНЬ-ЮГ», ТОВ Торгівельно-фінансова компанія «РЮГЕН») належним чином повідомлені про відкриття провадження у справі, та про дату, час та місце розгляду справи шляхом:

- публікації ухвали про відкриття провадження у справі від 03.10.2025 на вебсторінці Вищого антикорупційного суду на вебпорталі «Судова влада України»

(https://court.gov.ua/storage/portal/hcac/administrative/rulings/991_10154_25_03.10.2025.pdf). У цій ухвалі роз'яснено відповідачу право подати відзив на позовну заяву, а третім особам - пояснення щодо суті позовної заяви, роз'яснено наслідки неприбуття в судові засідання, повідомлено про можливість одержання інформації по справі на офіційному веб-порталі «Судова влада України» та про можливість участі в судовому засіданні безпосередньо, через своїх представників або в режимі відеоконференції;

- публікації на вебсторінці Вищого антикорупційного суду на вебпорталі «Судова влада України» (<https://hcac.court.gov.ua/hcac/gromadyanam/summons/>)

повісток про виклик в судове засідання відповідача ВАТ «Гомсельмаш» та третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог щодо предмету спору на стороні відповідача (ВАТ «Гомельський радіозавод», ТОВ «Торговий дім «Гомсельмаш-Україна», ТОВ «ПРОМІНЬ-ЮГ», ТОВ Торгівельно-фінансова компанія «РЮГЕН»), призначене на 27.10.2025 (https://court.gov.ua/storage/portal/hcac/summons/991_10154_25_06.10.2025.pdf, https://court.gov.ua/storage/portal/hcac/summons/991_10154_25_03.10.2025_1.pdf);

- надсилання копії ухвали про відкриття провадження у справі та повістки про виклик відповідачу - ВАТ «Гомсельмаш» у судове засідання, призначене на 27.10.2025 на відому адресу електронної пошти post@gomselmash.by, на цю ж електронну адресу позивач надсилав копію позовної заяви. Також, надсилання копії ухвали про відкриття провадження у справі та повісток про виклик третім особам ТОВ «Торговий дім «Гомсельмаш-Україна» на відому адресу електронної пошти: nik_350@mail.ru та ТОВ «Торговий дім МТЗ-Беларус-Україна» на відому адресу електронної пошти: sofia@technotorg.com;
- надсилання копії ухвали про відкриття провадження у справі та повісток на відомі поштові адреси учасників справи: третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог щодо предмету спору (ТОВ «Торговий дім «Гомсельмаш-Україна», за адресою: м. Київ, вул. Семена Скляренка, буд. 9, офіс 402, ТОВ «Торговий дім МТЗ-Беларус-Україна», за адресою: Миколаївська обл., Новоодеський р-н, с. Костянтинівка, вул. Миколаївська, буд. 4, ТОВ «ПРОМІНЬ-ЮГ» та ТОВ Торгівельно-фінансова компанія «РЮГЕН», за адресою: Одеська обл., м. Одеса, вул. Дальницька, буд. 47). Таке поштове відправлення здійснювалось, з огляду на те, що у більшості третіх осіб відсутній електронний кабінет в підсистемі Єдиної судової інформаційно-комунікаційної системи та в матеріалах справи відсутні дані про їх актуальні номери телефонів;
- надсилання копії ухвали про відкриття провадження у справі та повістки про виклик ТОВ «Торговий дім МТЗ-Беларус-Україна» в електронному вигляді до його електронного кабінету в судове засідання, призначене на 27.10.2025, які були доставлені 04.10.2025 о 05:15 та 06.10.2025 о 18:44, що підтверджується довідками про доставку електронних документів;
- вжиття заходів щодо повідомлення третьої особи ТОВ «Торговий дім «Гомсельмаш-Україна» про дату, час та місце розгляду справи за допомогою здійснення виклику на відомий суду телефонний номер товариства +38-050-922-79-62 (з відомостей витягу Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань), однак підприємство не повідомлено у телефонному режимі, оскільки даний абонент не обслуговується оператором мобільного зв'язку;

У зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України та окупації її території, АТ «Укрпошта» із 24.02.2022 припинило обмін поштовими відправленнями до/з Республіки Білорусь, тому Суд не надсилав копії ухвали про відкриття провадження та судові повістки на поштові адреси відповідача ВАТ «Гомсельмаш» та третьої особи ВАТ «Гомельський радіозавод», які знаходяться в Республіці Білорусь.

До того ж, відомості про подання Міністерством юстиції України позову до ВАТ «Гомсельмаш» про застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 ст. 4 Закону, 03.10.2025 розміщено позивачем на офіційному вебсайті установи.

З огляду на викладене, Судом вжито всіх можливих заходів щодо належного повідомлення учасників справи, в тому числі відповідача та третіх осіб, про здійснення Вищим антикорупційним судом судового розгляду згаданого адміністративного позову, про дату призначеного судового засідання, наслідки неприбуття до суду, зокрема, з урахуванням їх місцезнаходження. Суд вважає, що зазначені заходи є достатніми для того, щоб бути переконаним щодо належного повідомлення учасників справи, зокрема і відповідача. Оскільки відповідач і треті особи, будучи належним чином повідомленими, у судові засідання не з'явилися та не подали заяв по суті справи, Суд, беручи до уваги встановлений законом строк розгляду цієї категорії справ, проводить розгляд за їх відсутності, на підставі наявних матеріалів, без участі сторони та третіх осіб, які не з'явилися у судові засідання.

V. Мотиви суду

Заслухавши пояснення представників позивача, дослідивши та оцінивши надані суду докази в їх сукупності, всебічно і повно з'ясувавши в судовому засіданні усі фактичні обставини справи, які мають значення для розгляду справи і вирішення спору по суті, Суд дійшов висновку, що даний адміністративний позов підлягає задоволенню, з огляду на таке.

У справах про застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 Закону України «Про санкції»](#) суд ухвалює рішення на користь тієї сторони, сукупність доказів якої є більш переконливою порівняно із сукупністю доказів іншої сторони (ч. 6 [ст. 283-1 КАС України](#)).

Положеннями [ст. 1 Закону України «Про санкції»](#) визначено, що з метою захисту національних інтересів, національної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності України, протидії терористичній діяльності, а також запобігання порушенню, відновлення порушених прав, свобод та законних інтересів громадян України, суспільства та держави можуть застосовуватися спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (далі - санкції). Санкції можуть застосовуватися з боку України по відношенню до іноземної держави, іноземної юридичної особи, юридичної особи, яка знаходиться під контролем іноземної юридичної особи чи фізичної особи-нерезидента, до іноземців, осіб без громадянства, суден, повітряних суден, а також суб'єктів, які здійснюють терористичну діяльність, а санкції у виді позбавлення державних нагород - проти будь-яких нагороджених осіб, зазначених у частині четвертій [статті 3 цього Закону](#). Застосування санкцій не виключає застосування інших заходів захисту національних інтересів, національної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності України, її економічної самостійності, прав, свобод та законних інтересів громадян України, суспільства та держави.

Правову основу застосування санкцій становлять [Конституція України](#), міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, закони України, нормативні акти Президента України, Кабінету

Міністрів України, рішення Ради національної безпеки та оборони України, відповідні принципи та норми міжнародного права ([ст. 2 Закону України «Про санкції»](#)).

Підставами для застосування санкцій є: дії іноземної держави, іноземної юридичної чи фізичної особи, інших суб'єктів, які створюють реальні та/або потенційні загрози національним інтересам, національній безпеці, суверенітету і територіальній цілісності України, сприяють терористичній діяльності та/або порушують права і свободи людини і громадянина, інтереси суспільства та держави, призводять до окупації території, експропріації чи обмеження права власності, завдання майнових втрат, створення перешкод для сталого економічного розвитку, повноцінного здійснення громадянами України належних їм прав і свобод (п. 1 ч. 1 [ст. 3 Закону України «Про санкції»](#)).

Застосування санкцій ґрунтується на принципах законності, прозорості, об'єктивності, відповідності меті та ефективності.

До іноземної юридичної особи можуть бути застосовані санкції, зокрема у вигляді стягнення в дохід держави активів, що належать юридичній особі, а також активів, щодо яких така особа може прямо чи опосередковано (через інших юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними (п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 Закону України «Про санкції»](#)).

Санкція у вигляді стягнення активів має винятковий характер та може бути застосована лише щодо фізичних та юридичних осіб, які своїми діями створили суттєву загрозу національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України (в тому числі шляхом збройної агресії чи терористичної діяльності) або значною мірою сприяли (в тому числі шляхом фінансування) вчиненню таких дій іншими особами, у тому числі до резидентів у розумінні [Закону України «Про основні засади примусового вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів»](#) (ч. 1 [ст. 5-1 Закону України «Про санкції»](#)).

Ця санкція може бути застосована у період дії правового режиму воєнного стану чи після його припинення або скасування (якщо позовну заяву про застосування цієї санкції подано в період дії правового режиму воєнного стану) та за умови, що на відповідну фізичну чи юридичну особу в порядку, визначеному цим Законом, вже накладено санкцію у виді блокування активів (абз 2 ч. 1 [ст. 5-1 Закону України «Про санкції»](#)).

Підстави застосування санкції у виді стягнення активів в дохід держави визначені у п. 1, 2 абз. 4 ч. 1 [ст. 5-1 Закону України «Про санкції»](#). Такими підставами, зокрема є: завдання істотної шкоди національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України (п. 1), а також суттєве сприяння вчиненню дій або ухваленню рішень, зазначених у пункті 1 цієї частини (п. 2).

У п. 2 визначено, що сприяння збройній агресії проти України, окупації/анексії території, яка відповідно до [Конституції України](#) входить до складу України, може бути, зокрема, шляхом: незабезпечення дотримання встановлених правил пересування та/або перетину державного кордону України, постачання/надання, зберігання зброї, боєприпасів, вибухових речовин, військової чи спеціальної

техніки, інших засобів та знарядь здійснення збройної агресії проти України, забезпечення ремонту таких засобів і знарядь (пп. «а» п. 2 ч. 1 [ст. 5-1 Закону України «Про санкції»](#)), а також фінансування або матеріально-технічного забезпечення діяльності держави-агресора, пов'язаної зі збройною агресією проти України чи окупацією/анексією її територій, може бути, зокрема, шляхом: сплати податків, зборів до державного бюджету держави-агресора, якщо загальна сума таких платежів (окрім митних) за останні чотири послідовні податкові (звітні) квартали перевищує еквівалент 40 мільйонів гривень для юридичної та 3 мільйонів гривень для фізичної особи, визначених за середньозваженим офіційним курсом Національного банку України за той самий період (пп. «б» п. 2 ч. 1 [ст. 5-1 Закону України «Про санкції»](#)).

З огляду на наведені норми законодавства, під час розгляду цієї справи Суд має встановити таке: чи є Відкрите акціонерне товариство «Гомсельмаш» суб'єктом, до якого може бути застосована санкція, передбачена п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 Закону України «Про санкції»](#); чи звернувся позивач до суду з позовною заявою в період дії правового режиму воєнного стану; чи на Відкрите акціонерне товариство «Гомсельмаш» накладено санкцію у виді блокування активів за рішенням Ради національної безпеки і оборони України, прийнятим після набрання чинності [Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення ефективності санкцій, пов'язаних з активами окремих осіб» від 12.05.2022](#); чи наявна підстава, визначена п. 1-2 ч. 1 [ст. 5-1 Закону України «Про санкції»](#), для застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 Закону України «Про санкції»](#); чи активи, які позивач просить суд стягнути в дохід держави, належать відповідачу або щодо таких активів ВАТ «Гомсельмаш» може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними; чи є пропорційним втручання у право власності відповідача у випадку стягнення активів.

Судом установлено, що рішенням Ради національної безпеки і оборони України від 12.05.2023 «Про застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)», введене в дію [Указом Президента України від 12.05.2023 № 277/2023](#), стосовно Відкритого акціонерного товариства «Гомсельмаш» (Открытое акционерное общество «Гомсельмаш», Open Joint-Stock Company «Gomselmash»), відомості згідно з Єдиним державним реєстром юридичних осіб та індивідуальних підприємців Республіки Білорусь: обліковий номер платника - 400051757, застосовано санкцію у вигляді блокування активів строком на 10 років, до 12.05.2033 (згідно витягу з Державного реєстру санкцій від 29.09.2025, порядковий номер - 166). Отже, відповідач є особою, до якої застосовано санкцію у виді блокування активів. Крім того, санкцію у виді блокування активів зазначеним вище рішенням Ради національної безпеки і оборони України було також застосовано до Відкритого акціонерного товариства «Гомельський радіозавод» (Открытое акционерное общество «Гомельский радиозавод», Open Joint-Stock Company «Gomel Radio Plant»), відомості про яке, згідно з Єдиним державним реєстром

юридичних осіб та індивідуальних підприємців Республіки Білорусь: обліковий номер платника - 400069535 (згідно витягу з Державного реєстру санкцій від 29.09.2025, порядковий номер - 154).

Додатково варто звернути увагу, що на підставі Положення про внесення змін до Закону про спеціальні економічні заходи (Білорусь): SOR/2024-167 від 08.08.2023 урядом Канади застосовано спеціальні економічні заходи до ВАТ «Гомсельмаш» (пункт № 75). Міністерством закордонних справ, Співдружності та розвитку Великої Британії затверджено зміни до Консолідованого санкційного списку від 08.08.2023 та додано до глави «Юридичні особи» також ВАТ «Гомельський радіозавод» (під номером 27).

Відповідачем у цій справі є ВАТ «Гомсельмаш», яке є юридичною особою, що створена шляхом перетворення республіканського унітарного підприємства «Гомсельмаш», входить до складу холдингу «ГОМСЕЛЬМАШ» та зареєстровано рішенням Гомельського міського виконавчого комітету 17.01.2014 в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб. Компанія створена на підставі наказу Державного комітету з майна Республіки Білорусь від 30.12.2013 № 298 шляхом перетворення республіканського унітарного підприємства «Гомельський завод сільськогосподарського машинобудування «Гомсельмаш» і республіканського виробничого унітарного підприємства «Топаз» м. Гомель, у відповідності до законодавства Республіки Білорусь про приватизацію державного майна. Акції ВАТ «Гомсельмаш» перебувають в 100 % республіканській (державній) власності (підтверджується Консолідованою фінансовою звітністю ВАТ «Гомсельмаш» за 2022 рік, станом на 2021 рік). Доля держави у статутному капіталі підприємства складає 100 % (підтверджується Постановою Ради Міністрів Республіки Білорусь від 19.02.2025 № 101, яким змінено Перелік господарських товариств, акції (долі в статутних фондах) котрі належать Республіці Білорусь і передані в управління Міністерства промисловості Республіки Білорусь,

Інформація не підлягає розголошенню в загальному доступі відповідно до [статті 7 Закону України "Про доступ до судових рішень"](#)

- публікації вебсайту медіаплатформи «CivilNet» від 17.06.2024 з назвою «*Баку - один из ключевых военных партнеров Минска: по следам рассекреченных документов*», вбачається, що «Гомельський радіозавод» здійснював діяльність в сфері ремонту та модернізації військової техніки, зокрема в 2021-2022 роках підприємство отримувало пропозиції від «*Внешнеторгового унитарного предприятия «Белспецвнештехника» Государственного военно-промышленного комитета Республики Беларусь*» щодо залучення до виконання державних оборонних замовлень;

- листа ВАТ «Гомельського радіозаводу» від 28.11.2022 № 616, адресований Генеральному директору ЗАО «Белтехэкспорт», у якому зазначено, що: «*в ответ на Ваше письмо сообщаем, что ОАО «Гомельский радиозавод» готов принять участие в работах по технической поддержке (техническому обслуживанию) следующих изделий - ЗРК Стрела-10 и 57 мм. ЗАП С-60. ОАО «Гомельский радиозавод» готов направит группу из 7*

специалистов (на два вида изделий) два раза в год сроком на 30 дней». З відомостей, розміщених на офіційному вебсайті ЗАО «Белтехэкспорт» відомо, що: «Компания «Белтехэкспорт» создана 26 января 1993 года и стала специализированным предприятием для реализации проектов в военно-технической сфере. На протяжении всего периода деятельности значительную долю в объеме экспорта занимает продукция военного назначения, выпускаемая предприятиями военно-промышленного комплекса Республики Беларусь;

- листа ОАО «Гомельский завод литья и нормалей» від 24.05.2025 № 107/541, адресованому російській компанії АО «Корпорация «Тактическое ракетное вооружение», у якому зазначено, що: «В рамках расширения кооперационных связей с предприятиями российской федерации и благодаря имеющимся производственным мощностям, современному технологическому оборудованию и квалифицированному персоналу ОАО «ГЗЛиН» предлагает изготовить продукцию, соответствующую самым высоким стандартам качества. Мы открыты для обсуждения проектов различной сложности и готовы предложить Вам широкий спектр товаров и услуг. Машиностроительный крепеж по ГОСТ и DIN класса прочности 5.8; 8.8; 10.9; 12.9: болты, гайки, шайбы, винты, шпильки, заклепки, оси; Механическая обработка (обработка различных изделий на токарном, фрезерном, шлифованном и др. оборудовании). Изготовление различных деталей и изделий (цинкование с радужным и бесцветным пассивированием), фосфатирование; Литейное производство изготовление отливок из стали, серого чугуна, высокопрочного чугуна методом литья и формы ПГС и ХТС, массой от 0,5 до 1000 кг. Отливки из алюминиевого сплава АК 9 методом литья под высоким давлением. Производство отливок из полимеров (АБС, полипропилен, ПНД, ПВД, гродномид и др.) методом литья на термопластавтоматах; Сварочные работы любой сложности, имеется возможность организации Военной Приёмки».

З урахуванням вищевикладеного, Суд дійшов висновку, що білоруські державні підприємства беруть активну участь у підтримці російської військової агресії проти України. З відкритих джерел відомо, що російська федерація регулярно використовує БПЛА «Герань-2» (які придбані в Ірані та які модернізує Білорусь) для здійснення ударів по цивільній інфраструктурі в Україні. Отже, ВАТ «Гомсельмаш» через підконтрольні підприємства залучене до виробництва комплектуючих для боєприпасів, які Республіка Білорусь виготовляє на замовлення військово-промислового комплексу російської федерації. Зокрема, ВАТ «Гомельський завод лиття і нормалей» та ВАТ «Гомельський радіозавод», які входять до холдингу «ГОМСЕЛЬМАШ», є частиною військово-промислового комплексу Білорусі та підтримують ділові зв'язки з підприємствами військово-промислового комплексу російської федерації.

Незабезпечення ВАТ «Гомсельмаш» дотримання встановлених правил пересування та/або перетину державного кордону України встановлено на підставі:

- листа Головного управління розвідки Міністерства оборони України від 10.03.2025 № 222/10Д/1880, зі змісту якого вбачається, що ВАТ «Гомсельмаш»

перебуває в державній власності. З інформації розміщеній на вебсайті «zonews.ru» відомо про зустріч, яка відбулась 22.09.2024 між представниками ВАТ «Гомсельмаш» та представниками окупаційної адміністрації в тимчасово окупованому м. Мелітополь Запорізької області. Під час зустрічі між ВАТ «Гомельський завод лиття і нормалей» та заводом філіалу «Східний» державного унітарного підприємства «Корпорація розвитку Запорізької області» було обговорено питання двостороннього постачання комплектуючих деталей для сільськогосподарської техніки, а також розглядалася можливість щодо налагодження в майбутньому закупівлі комбайнів холдингу «ГОМСЕЛЬМАШ».

Відповідно до Договору між Україною і Республікою Білорусь про державний кордон (який підписаний 12.05.1997, ратифіковано [Законом № 491/97-ВР](#) (491/97-ВР) від 18.07.1997) Україна і Республіка Білорусь домовились щодо встановлення державного кордону між Україною і Республікою Білорусь. У свою чергу, президент Республіки Білорусь підписав указ «О демаркации Государственной границе Республики Беларусь с Украиной» от 01.09.2014 № 422, який був прийнятий з метою реалізації Договору між Республікою Білорусь та Україною про державний кордон від 12.05.1997. Виходячи з наведеного, можливо дійти висновку, що представники ВАТ «Гомсельмаш» перетнули державний кордон України через незаконні пункти пропуску, контрольовані окупаційними військами з метою налагодження ділових зв'язків із представниками окупаційної адміністрації на території тимчасово окупованої Запорізької області. Дії представників ВАТ «Гомсельмаш» спрямовані на визнання законною окупацію російською федерацією частини території України та налагодження торговельних відносин із квазідержавним утворенням, що є порушенням норм міжнародного права, а також територіальної цілісності й суверенітету України.

Вчинення дій ВАТ «Гомсельмаш», опосередковано через підконтрольні компанії (ТОВ «ТД Гомсельмаш-Сибір», АТ «Брянськсельмаш»), які сприяли фінансуванню та матеріально-технічному забезпеченню діяльності держави-агресора, зокрема шляхом сплати податків до її державного бюджету та надання благодійної допомоги на користь військовослужбовців держави-агресора, які особисто беруть участь у збройній агресії проти України встановлено на підставі:

- відомостей вебсайту «list.org» розділу «Учредители АО «Брянськсельмаш», з яких вбачається, що ВАТ «Гомсельмаш» володіє 51% частки в статутному капіталі Акціонерного товариства «Брянськсельмаш», що зареєстроване в російській федерації. Отже, ВАТ «Гомсельмаш» володіє контрольним пакетом акцій в АТ «Брянськсельмаш», має більшість голосів на загальних зборах акціонерів, що в свою чергу дає можливість ВАТ «Гомсельмаш» контролювати ухвалення основних рішень. Так, з пояснень до бухгалтерського балансу і фінансових результатів АТ «Брянськсельмаш» за 2021 рік вбачається, що ВАТ «Гомсельмаш» належать 51 % долі афілійованої особи у статутному капіталі АТ «Брянськсельмаш»;

- інформації з офіційного вебсайту АТ «Брянськсельмаш» від 13.06.2017, вбачається, що 09.06.2017 на території тимчасово окупованої АР Крим відбулася виставка «*День поля -2017*». На виставці офіційний диллер «ООО ТД «КРЫМ АГРО» представив зернозбиральний комбайн виробництва АТ «Брянськсельмаш»;
- інформації з офіційного вебсайту уряду Брянської області від 12.04.2019 вбачається, що АТ «Брянськсельмаш» здійснює поставки комбайнів на територію анексованої АР Крим. З відомостей відомо, що відбулось засідання «*Межведомственной комиссии по вопросу формирования производственной программы ЗАО СП «Брянсксельмаш» на 2019-2020 годы и мер поддержки предприятия*»;
- листа Головного управління розвідки Міністерства оборони України від 10.03.2025 № 222/10Д/1880, зі змісту якого відомо, що АО «Брянськсельмаш» за період 2022 року реалізовано 614 одиниць сільськогосподарської техніки (на 275% більше, ніж у 2021 році) по лізинговій схемі АО «Росагролизинг». На 2023 рік планувалось поставити 525 одиниць. Згідно повідомлень на офіційному сайті, так званого «*Министерства сельского хозяйства Республики Крым*», у 2022-2023 роках територія АР Крим увійшла в ТОП-10 регіонів рф по кількості поставленої АО «Росагролизинг» сільськогосподарської техніки. Основним виробником даної техніки є АО «Брянськсельмаш»;
- інформації офіційного сайту компанії АО «Росагролизинг» від 27.07.2023, з якого відомо про збільшення постачання сільськогосподарської техніки виробництва АО «Брянськсельмаш» в три рази. Серед регіонів-лідерів - АР Крим;
- публікації від 23.11.2022 у соціальній мережі «Instagram» на офіційній сторінці АТ «Брянськсельмаш», яка містить інформацію про підписання угоди між АТ «Брянсксельмаш» та так званою «днр» про співпрацю;
- публікації від 30.11.2022 у соціальній мережі «Instagram» на офіційній сторінці АТ «Брянськсельмаш», у якій зазначено: «*АТ «Брянсксельмаш» с самого начала специальной военной операции не остается в стороне и помогает ребятам!*» Також, у російській соціальній мережі «Вконтакте» на сторінці АТ «Брянсксельмаш» міститься публікація від 24.07.2024, у якій зазначено, що підприємство допомогло в зборі гуманітарної допомоги для учасників так званої «сво»;
- інформації, що міститься в Консолідованому фінансовому звіті станом на 31.12.2021, про те, що ВАТ «Гомсельмаш» належить 90% частки в статутному капіталі ТОВ «Торговий дім «Гомсельмаш-Сибір». З інформації, що міститься на «*Государственном информационном ресурсе бухгалтерской (финансовой) отчетности*» в розділі «Отчеты» - «Отчеты о финансовых результатах» у 2023 році ТОВ «ТД Гомсельмаш-Сибір» та АТ «Брянськсельмаш» разом сплатили до державного бюджету російської федерації 541 565 000 російських рублів (еквівалентно 235 109 613, 45 грн), що перевищує встановлену [Законом України «Про санкції»](#) суму у розмірі 40 мільйонів гривень для юридичної особи. Обрахунок проводився наступним чином: АТ «Брянськсельмаш» сплатило суму

податку за 2023 рік у розмірі 534 300 x 1000 російських рублів (одиниця виміру) = 534 300 000 рублів x 4,3413 грн ? 10 рублів (за офіційним курсом Національного банку України 10 російських рублів = 4,3413 грн станом на 2023 рік, що еквівалентно 231 955 659 грн). Так, ТОВ «ТД Гомсельмаш-Сибір» сплатило суму податку за 2023 рік у розмірі 7265 x 1000 російських рублів (одиниця виміру) = 7 265 000 рублів x 4,3413 грн ? 10 рублів (за офіційним курсом Національного банку України 10 російських рублів = 4,3413 грн станом на 2023 рік, що еквівалентно 3 153 954, 45 грн). У той же час, у 2024 році загальна сума сплачених податків до держбюджету російської федерації ТОВ «ТД Гомсельмаш-Сибір» та АТ «Брянськсельмаш» становить 13 317 000 російських рублів (еквівалентно 5 779 977, 51 грн).

Відтак, відповідач ВАТ «Гомсельмаш» через компанії, якими він володіє, здійснює фінансування діяльності держави-агресора, пов'язаної зі збройною агресією проти України або окупацією/анексією її територій, шляхом сплати податків та зборів до державного бюджету держави-агресора. Доказами участі АТ «Брянськсельмаш» у підтримці так званої «спеціальної військової операції» є публікації у соціальних мережах щодо надання гуманітарної допомоги учасникам цієї операції. Це свідчить про фактичне сприяння російській федерації в її агресивних діях проти України, зокрема через матеріально-технічне забезпечення діяльності держави-агресора. Під час триваючої з 2014 року збройної агресії російської федерації проти України АТ «Брянськсельмаш», що перебуває під контролем ВАТ «Гомсельмаш», налагодило торгівлю на тимчасово окупованих територіях АР Крим та частини Донецької області. Отже, такі дії відповідача свідчать про фактичне визнання правосуб'єктності окупованих територій (АР Крим, Запорізька та Донецька області) та сприяння збройній агресії проти України, а також окупації/анексії території, що відповідно до [Конституції України](#) входить до її складу.

Також, у судовому засіданні колегією суддів досліджено докази (відеозаписи на електронному носії), які свідчать, що на військовому параді в Республіці Білорусь, під час демонстрації військової техніки зафіксовані безпілотні літальні апарати «Герань-2», які російська федерація регулярно використовує для здійснення ударів по цивільній інфраструктурі в Україні. Окрім цього, на одному з відеозаписів зафіксовано налагодження схеми виготовлення Республікою Білорусь деталей для збройної техніки, що використовується для збройної агресії проти України.

Наведеним вище підтверджується той факт, що ВАТ «Гомсельмаш» своїми діями суттєво сприяло збройній агресії проти України, а також окупації/анексії її території шляхом забезпечення ремонту засобів і знарядь, що використовуються у збройній агресії проти України; представники підприємства здійснили перетин державного кордону України через незаконні пункти пропуску з метою налагодження ділових контактів із представниками окупаційної адміністрації; опосередковано через підконтрольні компанії (ТОВ «ТД Гомсельмаш-Сибір» та АТ «Брянськсельмаш») вчинило дії, які сприяли фінансуванню та матеріально-технічному забезпеченню діяльності держави-агресора шляхом сплати податків

до її державного бюджету та надання благодійної допомоги на користь військовослужбовців держави-агресора, які особисто беруть участь у збройній агресії проти України. Проаналізувавши представлені позивачем докази, Суд дійшов висновку, що існують законодавчо визначені підстави для застосування до ВАТ «Гомсельмаш» санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 Закону України «Про санкції»](#).

Хоча надана позивачем частина доказів містить лише певні елементи, що свідчать про вчинення відповідачем дій до 24.05.2022 (дати набрання чинності [Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення ефективності санкцій, пов'язаних з активами окремих осіб» від 12.05.2022](#), яким визначено особливості провадження у справах про застосування санкцій), їх сукупний аналіз свідчить про протиправність зазначених дій та дає підстави для застосування передбачених Законом санкцій. З приводу цього слід зазначити, що збройна агресія російської федерації проти України триває з 20.02.2014 (перші випадки порушення збройними силами російської федерації порядку перетину державного кордону України), а 24.02.2022 президент російської федерації оголосив про початок та званої «спеціальної військової операції» під приводом здійснення так званої «демілітаризації та денацифікації України». Після цього близько четвертої години ранку були здійснені ракетні удари по всій території України, а російські війська здійснили широкомасштабне вторгнення на територію нашої держави, увійшовши з боку російської федерації, Республіки Білорусь та тимчасово окупованої АР Крим. Положення міжнародного права щодо категоричної заборони збройної агресії, а також всіх пов'язаних з нею діянь існували та діяли на рівні національного законодавства України задовго до прийняття [Закону України «Про санкції»](#) та внесення змін до нього, якими 24.05.2022 було лише запроваджено конкретний обмежувальний захід у виді стягнення активів у дохід держави. За таких обставин, санкція у виді стягнення активів у дохід держави може бути застосована до особи, яка вчинила або розпочала вчинення діяння, передбаченого ч. 1 [ст. 5-1 Закону України «Про санкції»](#), до 24.05.2022.

Відповідно до п. 2 ч. 1 [ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації \(відмиванню\) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»](#) активами є кошти, у тому числі електронні гроші, інше майно, майнові та немайнові права.

У п. 3 п. 1 ч. 1 [Закону України «Про запобігання та протидію легалізації \(відмиванню\) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»](#) міститься визначення, що активи, пов'язані з тероризмом та його фінансуванням, розповсюдженням зброї масового знищення та його фінансуванням, - всі активи, що прямо (а щодо права власності на корпоративні права - також опосередковано (через інших осіб) перебувають у власності, в тому числі у спільній власності, або передаються на користь осіб, включених до переліку осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано

міжнародні санкції (далі - перелік осіб), осіб, які здійснюють фінансові операції від імені або за дорученням осіб, включених до переліку осіб, та осіб, якими прямо або опосередковано (через інших осіб) володіють або кінцевими бенефіціарними власниками яких є особи, включені до переліку осіб, а також активи, отримані від таких активів.

У [Законі України « Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів»](#) також міститься визначення поняття активи - кошти, майно, майнові та інші права, на які може бути накладено або накладено арешт у кримінальному провадженні чи у справі про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави або які конфісковані за рішенням суду у кримінальному провадженні чи стягнені за рішенням суду в дохід держави внаслідок визнання їх необґрунтованими (п. 1 ч. 1 [ст. 1 цього Закону](#)).

За змістом п.1-1 ч. 1 [статті 4 Закону України «Про санкції»](#) санкція у виді стягнення активів в дохід держави може застосовуватися до:

- активів, які належать фізичній або юридичній особі;
- активів, щодо яких фізична або юридична особа може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними.

[Стаття 191 ЦК України](#) визначає, що підприємство є єдиним майновим комплексом, що використовується для здійснення підприємницької діяльності. До складу підприємства як єдиного майнового комплексу входять усі види майна, призначені для його діяльності, включаючи земельні ділянки, будівлі, споруди, устаткування, інвентар, сировину, продукцію, права вимоги, борги, а також право на торговельну марку або інше позначення та інші права, якщо інше не встановлено договором або законом.

Торговельною маркою може бути будь-яке позначення або будь-яка комбінація позначень, які придатні для вирізнення товарів (послуг), що виробляються (надаються) однією особою, від товарів (послуг), що виробляються (надаються) іншими особами. Такими позначеннями можуть бути, зокрема, слова, літери, цифри, зображувальні елементи, комбінації кольорів. Суб'єктами права інтелектуальної власності на торговельну марку є фізичні та юридичні особи. Право інтелектуальної власності на певну торговельну марку може належати одночасно кільком фізичним та (або) юридичним особам. Набуття права інтелектуальної власності на торговельну марку засвідчується свідоцтвом. Умови та порядок видачі свідоцтва встановлюються законом. Обсяг правової охорони торговельної марки визначається наведеними у свідоцтві її зображенням та переліком товарів і послуг, якщо інше не встановлено законом. Набуття права інтелектуальної власності на торговельну марку, яка має міжнародну реєстрацію або визнана в установленому законом порядку добре відомою, не вимагає засвідчення свідоцтвом ([ст. 492 - 494 ЦК України](#)).

З огляду на викладене, 100 % частки в статутному капіталі ТОВ «Торговий дім «Гомсельмаш-Україна», 12,86 % частки в статутному капіталі ТОВ «Торговий дім МТЗ-Беларус-Україна», 50% частки в статутному капіталі ТОВ «ПРОМІНЬ-

ЮГ», а також майнові права на торговельні марки, які належать ВАТ «Гомсельмаш» (засвідчуються міжнародними свідоцтвами на торговельні марки: № 1651183, № 1651182, № 1650987, № 983154), про стягнення яких йдеться у позовній заяві, охоплюються законодавчим визначенням активів, а відтак до них може бути застосоване стягнення.

[Стаття 316 ЦК України](#) визначає, що правом власності є право особи на річ (майно), яке вона здійснює відповідно до закону за своєю волею, незалежно від волі інших осіб. Особливим видом права власності є право довірчої власності, яке виникає внаслідок закону або договору. Положення [ст. 317 ЦК України](#) передбачають, що власникові належать права володіння, користування та розпоряджання своїм майном. На зміст права власності не впливають місце проживання власника та місцезнаходження майна.

Власник володіє, користується, розпоряджається своїм майном на власний розсуд. Власник має право вчиняти щодо свого майна будь-які дії, які не суперечать закону. Діяльність власника може бути обмежена чи припинена або власника може бути зобов'язано допустити до користування його майном інших осіб лише у випадках і в порядку, встановлених законом (ч. 1, 2, 7 [ст. 319 ЦК України](#)).

Відповідно до п. 30 п. 1 ч. 1 [Закону України «Про запобігання та протидію легалізації \(відмиванню\) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»](#) кінцевий бенефіціарний власник - будь-яка фізична особа, яка здійснює вирішальний вплив (контроль) на діяльність клієнта та/або фізичну особу, від імені якої проводиться фінансова операція. Для юридичних осіб кінцевим бенефіціарним власником є будь-яка фізична особа, яка здійснює вирішальний вплив на діяльність юридичної особи (в тому числі через ланцюг контролю/володіння). Ознакою здійснення прямого вирішального впливу на діяльність є безпосереднє володіння фізичною особою часткою у розмірі не менше 25 відсотків статутного (складеного) капіталу або прав голосу юридичної особи.

Вимоги ч. 1, 2 [ст. 96-1 ЦК України](#) визначають, що права учасників юридичних осіб (корпоративні права) - це сукупність правомочностей, що належать особі як учаснику (засновнику, акціонеру, пайовику) юридичної особи відповідно до закону та установчих документів товариства. Корпоративні права набуваються особою з моменту набуття права власності на частку (акцію, пай або інший об'єкт цивільних прав, що засвідчує участь особи в юридичній особі) у статутному капіталі юридичної особи.

Із відомостей, які містяться у витягах з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (станом на 28.09.2025), ВАТ «Гомсельмаш» (попередня назва Республіканське унітарне підприємство «Гомельський завод сільськогосподарського машинобудування «Гомсельмаш»)) належить: 100 % частки в статутному капіталі ТОВ «Торговий дім «Гомсельмаш-Україна» (код ЄДРПОУ 39186239), що у грошовому виразі становить 458 209, 50 грн; 12,86 % частки в статутному капіталі ТОВ «Торговий

дім МТЗ-Беларус-Україна» (код ЄДРПОУ 35723464), що у грошовому виразі становить 51 640 грн. Із схематичного зображення структури власності ТОВ «Торговий дім МТЗ-Беларус-Україна» вбачається, що Республіканському унітарному підприємству «Гомельський завод сільськогосподарського машинобудування «Гомсельмаш» належить 12, 86 % істотної участі. З інформації, яка міститься у витязі з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (станом на 28.09.2025) вбачається, що Товариство з обмеженою відповідальністю «Торговий дім МТЗ-Беларус-Україна» з 21.03.2023 перебуває в стані припинення та здійснено реєстраційну дію (внесено рішення засновників (учасників) юридичної особи або уповноваженого ними органу щодо припинення юридичної особи в результаті її ліквідації).

У статті 6.2. Статуту ТОВ «Торговий дім «Гомсельмаш-Україна», затверджений Загальними зборами учасників ТОВ «Торговий дім «Гомсельмаш-Україна» Протокол № 2 від 12.05.2015 зазначено, що розмір часток кожного учасника в Статутному (складеному) капіталі Товариства становить: ВАТ «Гомсельмаш» - 100 % Статутного (складеного) капіталу, у розмірі 35 000 доларів США, що становить 458 209, 50 грн на день остаточного формування Статутного (складеного) капіталу.

Із витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (станом на 27.09.2025) вбачається, що ВАТ «Гомельський радіозавод» (правонаступником якого є ВАТ «Гомсельмаш») належить: 50% частки в статутному капіталі Товариства з обмеженою відповідальністю «ПРОМІНЬ-ЮГ» (код ЄДРПОУ 38437736), що у грошовому виразі становить 1 798 791 грн.

У статті 5.2. Статуту ТОВ «ПРОМІНЬ-ЮГ», затверджений Протоколом № 1 Загальних Зборів Учасників Товариства від 19.10.2012 зазначено, що для здійснення статутної діяльності Товариства створений Статутний капітал у розмірі 1 352 182 грн, який розподілений на 100 часток = 100 %, належить Учасникам Товариства пропорційно їх внескам до Статутного капіталу Товариства. У статті 5.2.1. Внесок ВАТ «Гомельський радіозавод» формується за рахунок внесення до Статутного капіталу Товариства об'єкту нерухомого майна, що складається із будівель та споруд бази відпочинку « Луч » (за адресою: Одеська область, Овідіопольський район, с. Грибівка, вул. Приморська 15) вартістю 676 091 грн, що становить 50 % Статутного капіталу Товариства.

Згідно з листом Державної організації «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій» від 27.06.2025 № 5681/2802-05-2025 відповідач ВАТ «Гомсельмаш» є власником об'єктів інтелектуальної власності, а саме: міжнародних реєстрацій торговельних марок з поширенням на територію України свідоцтво № 1651183 , свідоцтво № 1651182 , свідоцтво № 1650987 , свідоцтво № 983154 , свідоцтво № 940443.

Судом досліджено роздруківки вебсторінок (паперові копії вебсторінок), що містять дані, якими Міністерство юстиції України підтверджує наявність обставин для застосування санкції до відповідача. Враховуючи, що в позовній

заяві надані посилання на місце зберігання даних в електронній формі в мережі Інтернет, судом зазначені посилання приймаються як електронні докази. Також, позивачем до матеріалів позовної заяви долучено відеофайли (на електронному флешносії). З урахуванням наведеного, Суд вважає, що докази, надані позивачем разом із позовною заявою та які досліджені під час судового розгляду, у своїй сукупності відповідають вимогам належності, допустимості та достовірності, при цьому, позивачем в достатній мірі обґрунтовано доказами заявлені позовні вимоги. При ухваленні рішення відсутні докази, які відхилені судом.

Сукупність наданих позивачем доказів, а також відсутність доказів відповідача та третіх осіб, переконує Суд ухвалити рішення на користь позивача і задовольнити позовні вимоги.

[Стаття 41 Конституції України](#) передбачає, що кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності. Право приватної власності набувається в порядку, визначеному законом. Ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності. Право приватної власності є непорушним. Примусове відчуження об'єктів права приватної власності може бути застосоване лише як виняток з мотивів суспільної необхідності, на підставі і в порядку, встановлених законом, та за умови попереднього і повного відшкодування їх вартості. Конфіскація майна може бути застосована виключно за рішенням суду у випадках, обсязі та порядку, встановлених законом.

[Указом Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану»](#) в Україні введений воєнний стан, який в подальшому продовжений до 05.11.2025 включно (указом № 478/2025 від 14.07.2025). Цим Указом, зокрема, встановлено, що у зв'язку із введенням в Україні воєнного стану тимчасово, на період дії правового режиму воєнного стану, можуть обмежуватися конституційні права і свободи людини і громадянина, передбачені статтями [30-34, 38, 39, 41-44, 53 Конституції України](#), а також вводиться тимчасові обмеження прав і законних інтересів юридичних осіб в межах та обсязі, що необхідні для забезпечення можливості запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану, які передбачені частиною 1 [статті 8 Закону України «Про правовий режим воєнного стану»](#).

З урахуванням заявлених позовних вимог, колегія суддів вважає за необхідне розглянути співвідношення публічних інтересів держави України і приватних інтересів конкретного власника та встановити пропорційність втручання в право власності.

У цьому випадку у спірних правовідносинах втручання держави у право відповідача на мирне володіння своїм майном обумовлено необхідністю захисту загальнодержавних інтересів та невідкладному реагуванні на загрози цим інтересам. Таке право держави ґрунтується на положеннях [Конституції України](#) та нормах [Закону України «Про санкції»](#), а отже є легітимним.

При застосуванні такої санкції, як стягнення активів у дохід держави, суд повинен враховувати співмірність її застосування зі шкодою, що завдана інтересам суспільства діями відповідача. У постанові Великої Палати

Верховного Суду від 07.04.2020 у справі № 916/2791/13 сформована наступна правова позиція: втручання у право власності, навіть якщо воно здійснюється згідно із законом і з легітимною метою, буде розглядатися як порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції, якщо не буде встановлений справедливий баланс між інтересами суспільства, пов'язаними із цим втручанням, й інтересами особи, яка зазнає втручання в її право власності. Отже, має існувати розумне співвідношення (пропорційність) між метою, досягнення якої передбачається, та засобами, які використовуються для її досягнення (п. 6.43 цієї Постанови).

Оцінюючи пропорційність втручання у право на вільне володіння, суд, у першу чергу, враховує, що захід у виді стягнення дохід держави є винятковим заходом, обумовленим гостротою становища та необхідністю досягнення цілей - захисту національних інтересів, національної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності України, протидії терористичної діяльності, а також запобігання порушенню, відновлення порушених прав, свобод та законних інтересів громадян України, суспільства та держави, в умовах правового режиму воєнного стану.

Застосування вказаних заходів відповідає критерію «необхідності у демократичному суспільстві», оскільки у їх запровадженні, з огляду на визнані факти військової агресії щодо України, існує нагальна потреба.

Таке втручання має легітимну мету - забезпечити контроль за активами особи, яка несе або може нести потенційну загрозу національним інтересам України, її суверенітету та територіальній цілісності; зупинити агресивні дії російської федерації; припинити підтримку її нинішнього політичного режиму шляхом удару по фінансовим можливостям «прихильників» такої політики; забезпечити здійснення швидкого та ефективного відшкодування збитків, завданих жертвам агресії за рахунок коштів, отриманих від конфіскації.

У цьому випадку Суд враховує співмірність застосування санкції у виді стягнення активів в дохід держави із шкодою, що завдана інтересам суспільства діями ВАТ «Гомсельмаш», а також опосередковано через підконтрольні компанії ТОВ «ТД Гомсельмаш-Сибір» та АТ «Брянськсельмаш».

Під час розгляду справи Суд встановив, що ВАТ «Гомсельмаш» свідомо та добровільно технічно сприяє, фінансує та продовжує сприяти на підтримку збройної агресії російської федерації проти України, окупації/анексії частини її територій, чим фактично бере участь у діях держави-агресора, що становлять загрозу національній безпеці, суверенітету й територіальній цілісності України. За встановлених обставин відсутні підстави припускати порушення справедливого балансу між інтересами суспільства у припиненні агресії та втручанням у право власності ВАТ «Гомсельмаш», метою якого є сприяння припиненню цієї невинуватеної агресії. Отже, є пропорційними такі обмежувальні заходи, як стягнення активів, що належать відповідачу ВАТ «Гомсельмаш», що передбачено п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 Закону України «Про санкції»](#), оскільки таке позбавлення права власності здійснюється виключно в інтересах суспільства, з врахуванням публічного інтересу.

Відповідно до ч. 1 [ст. 157 КАС України](#) суд може скасувати заходи забезпечення позову з власної ініціативи або за вмотивованим клопотанням учасника справи. Колегія суддів наголошує на тому, що підстав для скасування вжитих у межах цієї адміністративної справи ухвалою суду від 13.10.2025 заходів забезпечення адміністративного позову при вирішенні справи по суті немає, оскільки процедура застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 Закону України «Про санкції»](#) та стягнення в дохід держави активів є тривалою, а ризики, встановлені ухвалою суду про забезпечення позову, продовжують існувати.

Відповідно до ч. 1-2 [ст. 132 КАС України](#) судові витрати складаються із судового збору та витрат, пов'язаних з розглядом справи. Розмір судового збору, порядок його сплати, повернення і звільнення від сплати встановлюються законом.

Згідно вимог ч. 2 [ст. 139 КАС України](#) при задоволенні позову суб'єкта владних повноважень з відповідача стягуються виключно судові витрати суб'єкта владних повноважень, пов'язані із залученням свідків та проведенням експертиз. Пункт 25 частини 1 [статті 5 Закону України «Про судовий збір» від 08.07.2011](#) передбачено, що від сплати судового збору під час розгляду справи в усіх судових інстанціях звільняється центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері стягнення в дохід держави активів осіб, щодо яких застосовано санкції, - у справах про застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини першої [статті 4 Закону України «Про санкції»](#). З огляду на те, що позивачем, відповідачем та третіми особами не надано доказів понесення судових витрат, відтак відсутні підстави для розподілу судових витрат.

Положенням п. 6 ч. 1 [ст. 244 КАС України](#) визначено, що при ухваленні рішення суд серед іншого вирішує чи є підстави допустити негайне виконання рішення.

Перелік рішень, які виконуються негайно, наведений у [ст. 371 КАС України](#). Рішення у справі про застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 Закону України «Про санкції»](#), не належить до судових рішень, які виконуються негайно. Тому суд не знаходить підстав для допущення негайного виконання рішення.

Визначаючи спосіб звернення до виконання рішення про застосування санкції, суд звертає увагу на ч. 3 [ст. 5-1 Закону України «Про санкції»](#), якою встановлено, що рішення суду про застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 цього Закону](#), в день набрання ним законної сили надсилається Фонду державного майна України для здійснення повноважень у сфері управління активами, щодо яких ухвалено судові рішення про застосування такої санкції, а також до апарату Ради національної безпеки і оборони України, Кабінету Міністрів України.

Вимоги ч. 1-2 [ст. 372 КАС України](#) передбачають, що у разі необхідності спосіб, строки і порядок виконання судових рішень в адміністративних справах можуть бути визначені у самому судовому рішенні. Так само на відповідних суб'єктів владних повноважень можуть бути покладені обов'язки щодо забезпечення виконання рішення. Судове рішення, яке набрало законної сили, є підставою для його виконання.

З огляду на особливості цієї категорії справ колегія суддів вважає, що рішення про застосування санкції звертається Вищим антикорупційним судом до виконання в день набрання ним законної сили шляхом направлення до Фонду державного майна України для здійснення повноважень у сфері управління активами, щодо яких ухвалено судові рішення про застосування такої санкції, а також до апарату Ради національної безпеки і оборони України, Кабінету Міністрів України.

Підставою для перегляду цього рішення може бути факт скасування [Указу Президента України від 12.05.2023 № 277/2023](#) щодо застосування санкції до ВАТ «Гомсельмаш» та ВАТ «Гомельський радіозавод».

На підставі викладеного, керуючись статтями [243-246](#), [255](#), [268-272](#), [283-1 КАС України](#), статтями [2](#), [4](#), [5](#), [5-1 Закону України «Про санкції»](#), Суд

постановив:

1. Задовольнити позовну заяву Міністерства юстиції України до Відкритого акціонерного товариства «Гомсельмаш», треті особи, які не заявляють самостійних вимог на стороні відповідача: Відкрите акціонерне товариство «Гомельський радіозавод», Товариство з обмеженою відповідальністю «Торговий дім «Гомсельмаш-Україна», Товариство з обмеженою відповідальністю «Торговий дім МТЗ-Беларус-Україна», Товариство з обмеженою відповідальністю «ПРОМІНЬ-ЮГ», Товариство з обмеженою відповідальністю «РЮГЕН», про застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 [статті 4 Закону України «Про санкції»](#).
2. Застосувати до Відкритого акціонерного товариства «Гомсельмаш» (місцезнаходження: 246004, Республіка Білорусь, Гомельська область, м. Гомель, вулиця Шосейна, 41, обліковий номер платника податків 400051757) санкцію, передбачену пунктом 1-1 частини 1 [статті 4 Закону України «Про санкції»](#).
3. Стягнути у дохід держави активи, які належать Відкритому акціонерному товариству «Гомсельмаш», а саме:
 - 100 % частки в статутному капіталі Товариства з обмеженою відповідальністю «Торговий дім «Гомсельмаш-Україна » (місцезнаходження: 04073, м. Київ, вул. Семена Скляренка, буд. 9, офіс 402; код ЄДРПОУ 39186239), яка належить Відкритому акціонерному товариству «Гомсельмаш» (місцезнаходження: 246004, Республіка Білорусь, Гомельська область, м. Гомель, вулиця Шосейна, 41, обліковий номер платника податків 400051757);
 - 12,86 % частки в статутному капіталі Товариства з обмеженою відповідальністю «Торговий дім МТЗ-Беларус-Україна» (місцезнаходження: 56663, Миколаївська область, Новоодеський район, село Костянтинівка, вул. Миколаївська, буд. 4; код ЄДРПОУ 35723464), яка належить Відкритому акціонерному товариству «Гомсельмаш» (місцезнаходження: 246004, Республіка Білорусь, Гомельська область, м. Гомель, вулиця Шосейна, 41, обліковий номер платника податків 400051757);

- 50% частки в статутному капіталі Товариства з обмеженою відповідальністю «ПРОМІНЬ-ЮГ» (місцезнаходження: 65006, Одеська область, місто Одеса, вул. Дальницька, буд. 47, ідентифікаційний код юридичної особи: 38437736), яка належить Відкритому акціонерному товариству «Гомельський радіозавод» (місцезнаходження: Республіка Білорусь, 246012, Гомельська область, м. Гомель, вул. Об'їзна, 9; обліковий номер платника податків: 400069535), правонаступником якого є Відкрите акціонерне товариство «Гомсельмаш» (місцезнаходження: Республіка Білорусь, 246004, Гомельська область, м. Гомель, вул. Шосейна, буд. 41; обліковий номер платника податків: 400051757).

- майнові права на торговельні марки, які належать Відкритому акціонерному товариству «Гомсельмаш» (місцезнаходження: Республіка Білорусь, 246004, Гомельська область, м. Гомель, вул. Шосейна, буд. 41; обліковий номер платника податків: 400051757) та засвідчуються такими міжнародними свідоцтвами на торговельні марки: свідоцтво № 1651183, свідоцтво № 1651182, свідоцтво № 1650987, свідоцтво № 983154, свідоцтво № 940443.

4. Копію рішення не пізніше наступного дня після ухвалення надіслати учасникам справи, їх представникам до електронного кабінету (у разі його наявності).

5. Опублікувати на офіційному вебсайті Вищого антикорупційного суду (<https://hcac.court.gov.ua/>) відповідно до вимог ч. 7 [ст. 283-1 КАС України](#) з урахуванням приписів ч. 16 [ст. 10 КАС України](#).

6. Судове рішення в день набрання ним законної сили надіслати до Фонду державного майна України для здійснення повноважень у сфері управління активами, щодо яких ухвалено судове рішення про застосування такої санкції, а також до апарату Ради національної безпеки і оборони України, Кабінету Міністрів України.

Рішення набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги всіма учасниками справи, якщо апеляційну скаргу не було подано. У разі подання апеляційної скарги, рішення, якщо його не скасовано, набирає законної сили після повернення апеляційної скарги, відмови у відкритті чи закриття апеляційного провадження або прийняття постанови судом апеляційної інстанції за наслідками апеляційного перегляду.

Апеляційна скарга на рішення може бути подана до Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду протягом п'яти днів з дня його проголошення. Якщо в судовому засіданні проголошено лише вступну та резолютивну частини рішення суду (скорочене рішення), зазначений строк обчислюється з дня складення повного тексту рішення суду та його опублікування на офіційному вебсайті Вищого антикорупційного суду. Учасники справи, які не були присутні при проголошенні зазначеного рішення, а також особи, які не брала участі справі, якщо суд вирішив питання про їх права, свободи, інтереси та (або) обов'язки, мають право його оскаржити протягом п'яти днів із дня публікації рішення на офіційному вебсайті Вищого антикорупційного суду (<https://hcac.court.gov.ua/>). Повний текст рішення суду буде складений не пізніше п'яти днів з дня проголошення його вступної та резолютивної частин, та не пізніше наступного

дня після підписання повного тексту рішення всім складом суду його копія буде надіслана учасникам справи, їх представникам до електронного кабінету (у разі його наявності) та опублікований на офіційному вебсайті Вищого антикорупційного суду.

Відомості про учасників:

Позивач: Міністерство юстиції України (адреса: 01001, м. Київ, вул. Городецького 13, код ЄДРПОУ 00015622),

Відповідач: Відкрите акціонерне товариство «Гомсельмаш» (адреса: 246004, Республіка Білорусь, Гомельська область, м. Гомель, вулиця Шосейна, 41, обліковий номер платника податків 400051757),

Треті особи, які не заявляють самостійних вимог на предмет спору, на стороні відповідача: Відкрите акціонерне товариство «Гомельський радіозавод» (адреса: 246012, Республіка Білорусь, Гомельська область, м. Гомель, вулиця Об'їзна, 9, обліковий номер платника податків 400069535),

Товариство з обмеженою відповідальністю «Торговий дім «Гомсельмаш-Україна» (адреса: 04073, м. Київ, вулиця Семена Скляренка, будинок 9, офіс 402, код ЄДРПОУ 39186239),

Товариство з обмеженою відповідальністю «Торговий дім МТЗ-Беларус-Україна» (адреса: 56663, Миколаївська область, Новоодеський район, с. Костянтинівка, вулиця Миколаївська, будинок 4, код ЄДРПОУ 35723464),

Товариство з обмеженою відповідальністю «ПРОМІНЬ-ЮГ» (адреса: 65006, Одеська область, м. Одеса, вулиця Дальницька, будинок 47, код ЄДРПОУ 38437736),

Товариство з обмеженою відповідальністю Торгівельно-фінансова компанія «РЮГЕН» (адреса: 65005, Одеська область, м. Одеса, вулиця Дальницька, будинок 47, код ЄДРПОУ 31829820).

Повний текст рішення складено та підписано 03.11.2025.

Судді:

Л.І. Задорожна

О.В. Чернова

Я.В. Шкодін

Покликання на рішення суду в Єдиному державному реєстрі судових рішень:
<https://reyestr.court.gov.ua/review/131522907>.